

ACC. N:R **M. 10206** : 1-28.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Landskap: Skåne Upptecknat av: Ellida Ohlsson
Härad: Vemmenhög Adress: nr. 5 Lönstorp, Skurup
Socken: Berättat av: olika personer, se inne
Uppteckningsår: 1947 i saml. Född år i

f. 1889 i Skurup

Kalendern och dess märkesdagar. s. 1-28

N. 72.

Svar å frågelista n: 72

Kalendern och dess märkes dagar.Almanackan.

Det hände ofta för i de trofigne hemmen att man ej hade någon almanacka, men i de husmans i Träparken som mina anfrågades vänstammade ifrån hade man almanackor redan ännu 1844 & 1855 då födelse års almanackor från dessa år bevarats & ännu äro min ägo.

Dock minns jag att en gång i min barndom på 1890-talet när vi påstod söndag, alltså en bit in på året, var på besök i norra delen av Skumpas socken där s. k. skoböjden någon barn från en grannby & pågick bad där var för en dag i datum & hur långt det var till påsk för de hade ingen almanacka & det föreföll inte som det var något att påsk sig vid denna förpassan som föreföll oss märkvärdig. De gamla kunde berätta att man ritade kristträd på stugans bjälke i sidans fall, allt dock nu bortglömt. Almanackor köptes vid besök

N. M. 72.

i staden här vanligen lyftad där vissa handlare tycks ha haft något slags privilegium på handelen med almanackor i parti i vinnet.

De gamla berättade att man i en familj under 1830-tal antingen inte haft någon almanacka eller i icke glömt att titta i den, de var sysselsatta med bygga, skog och de lönade granngårdens stufvar och gav sig till att älta lera och stryka sten en lördag, något som man inte kunde tänka sig en sådan dag då utan kom att förjasa sig över och folket njöt av skämman för och ursäkte sig. Glädde man ingen almanacka fick man också fråga sig för om det var lördag för då måste man vara varptelöda i kyrkan. En man fick bli man bebitad, det fanns de som vände om när de fick se andra på väg till kyrkan. Det var alltså värd att vara utan almanacka även för i tiden, och uttrycket: "Di kan inte så snick som en almanacka" var uttryck för att vedu brönde saknade det oundgängliga men det visade också att de kunde vara förhållandevis.

Vaktmästaren & löstfärdiga som ville hålla något reda på
dagarnas gång men som aldrig hade tillgång till almanac-
ken i ofta ej kunde läsa som skäror i julkalappar & när
den förnämnda familjen fick reda på den många betän-
der om tillgång & på vilken datum den införskaffades
de något så när följande tiden från till jingst genom att
antäcka. Men de hade sig när "Timitatisone" gick in
är dock värt att tänka på.

Almanackans förvaringsplats var vanligen instucken
under en fjädrande stöcka vid bjälken över län-
gbrädet, till tillgänglig för husbrädet, öppen i köm-
meriet vid kassaplats-brändaren. Kunde den ha sin
plats. Platsen var given vilken den nu var i med den
första husbrädet gjordes på dagen var i regel att ta en
till i almanackan & gamla almanackan från 1840-50 talet
båda varit av ständigt användning. De använde av smärre
fingrar i sin ställe under sin gälliga lott. Min svärfar
född 1812 död 1892, brukade alltid på morgonen ta sin almanacka

från bjälken o hans stående uttryck de var: "Vi får se va
almansackan lovar ti rudda i de!" Det var dock vad för
slag väder den troade som kan menade därmed o si
gar kan att på tekniken något som ingen annan minns
något om. Beträffande värdelika förutgåelserna kunde dock
almanackan på botten både "lignersackan" o "sladderackan"
men man följde ändå med dem o saknade dem när de tog bort.
Ett märke vid en viss datum kunde göras när barn kaltra
eller föder till hem, när färre öfver etc. men i väse gamla
födelsalmanackan är inga märken satta för deras födelse-
dag. Också kan ju västan ha att det inte fick göras då ingen av
dem först de var från riket hem kan sådana undertryck. Många
av de gamla vor på q skrikbrunnige men sina märken
kunde de i väste inbörden hos dem o det var nog. Om
det var saknad av almanack eller därför att man ej märkte
för sådana som gjorde det vet jag ej men många av de gamla
som vor födda före 1840 hade aldrig sin födelsdag eller
kunde inte påstå i gänshen i de var födda på "Poulansdastid"

"om Othobjördsda", "Lilla Jän Jül" eller "Om Käre Järens Ört" -
 lammade i först när de var döda jingo deras ansvaret reda
 på deras födelsedag, när de ej flyttat redelen eller man jagat
 prästen direkt. På jirade men mans morfar som var född
 i jili födelsedag, lantmarsdag. hela sitt 93 åriga liv
 och han hade sagt att han var född då i det var en ungefär-
 lig tidpunkt den mörkaste jasta. Han var född 1825.
 8 några almanackor hade tidigare inte funnits i hans hem.
 Om några tus varit förbjudna med försvinget av jidelen
 almanackan vet jag då ingen antytt något sådant
 men den försvaret livet ut o det var ägarens absolut
 första bok. De var som varit födda så rent som 1840
 tullet gått i skola i lant sig skola var ofta jingga på
 att jora anteckningar om vådalen, pidd, ständ, grida
 o annat viktigt, händelser komna till åstiderna
 Manger unga akt på månens jaser i manskifters
 rivat i naturen som i almanackan o jaste avseende vid
 "jirremuddes-mj" i "öftermuddes-mj" men jag kan inte lita

6.
vid betydelse det haft. Däremot ansåg man allmänt att
månstifte ut ved hog det så var skulle medföra värdelösa
förändring om det så var värt eller trött eller något vid
man önskade i satta till kapp därtill när oadret var enast
oflla mystrer där man ville ha dygget i ökning o det
var de flesta skulle utfrjas i ny. Yngre ville tee slakt
i "när - medan - när manna gick för" de kom det att Tara
pi färskt. det blev odygt bokade i detste in, när - tar.
Pått skulle stolar - skattas i ny annars om de utvåkade
skottas att växa medai. Endast där man ville ha förminsk
ning eller tröghet hos något handlade man när manen
var i medan. Jag tycker ring vart minnas att man bliff
te nagla de. I ny skulle man gjarna red för lyde.
Vid nyårmyt gas man enligt Ola Persson, 1855 d 1932, att
gi om aftonstjärnan eller manna gick för, manna om kus-
bruden - matm olem i aftonstjärnan drängen - jigan.
Gick drängen (jigan) för blev ett godt år, gick kusbruden
(matman) för blev det ett dåligt år då tjänaren måste tugga sig

Till att bli kon.

Man kan lätt förstå de gamlas förkärlek för almanackornas
tidningar förutom nästan icke, almanackan var den
enda boken som hade något nytt för en dag. Den användes
med man ginge liksom skillingtryckens innehåll när
de köptes i marknaden. Postillans bibeln, psalmboken i Liturgi
o Bondepraktiken var ständigt de samma o den ^{man} kunde man
utlånna.

Det var med stor intresse man emottog de nya almanackorna
1901 i de yngre åren o de tecken o märken som förut för
onödiga o gammalmodiga i hade utsetts att ge akt på den
de nya namnen passade också en ny tid bättre. De gamla
däremot liksom följande kontakter med tillägg, de sek-
nads märkenamnen som de tillmätte viss betydelse o tänkte
sig dem alljämnt i de nyas ställe o glömde aldrig dessas
datum om de så lede 30-40 in på det nya århundradet.

Runtarna har förut i Ole Persson beskrivs den som en alus-
lång köpp med med märken för kort till stö-köpp.

ACC. NR M. 10206:8.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIVÅrets indelning.

Man indelade året först i: Den varme tiden; den kalla tiden.
Så delade man det yfterligare i: Vintern = december i
jannuari. Framtiden = februari i mars. Våren = april i maj.
Sommaren = juni i juli. Hösten = augusti i september.
Efterhösten = oktober i november. Framtiden kunde också
kallas för jännard. Våren var den tid vårbruket gjordes i
hösten den tid skörden varade. Året delades alltså delvis
efter upplåtarna.

Att manens järn varit till viss ledning för de gamla
är ganska säkert så många som de i en senare tid ha varit
med att följa med människans. Något annat nej med
särskild benämning än nyårsmyt kan jag inte tänka
om man då kan ena betydelsen först.

Rotmänsken tillmätes stor betydelse, det var då särskilt
farligt med djurs, hundens bet, de troddes då ha något sär-
skilt gift i sin mun som lindade läkning, även andra så
ansågs välsmakta, sjädra luftes troddes vara likson förgifna
då.

ingenting till mig utan gick raskt till förvandling. På en
det ja också men det omöjliga var att man trodde att
precis innan denna tid var det så i s.m. att när dagen
i vinternalen var gången var det tvärt om, luften blev mer
det oammare och annor och alla färger som till vinternalen till
var förbi, man drog in tillfreds med: "I man i de slutna
vinternalen."

Benämningen Fugel för månens olika krafter. Jäsen
har jag inte till ar de gamla ben, de sade att månen var
fall, att det var nyfödd, den var kall, i första i andra
kraften i vid ändringarna väntade man på de olika
ombyten.

Man kunde nämna de benämningar på månen denna
som till överst i de gamla almanackorna men i tid som
jag känner endast skämtamt i att tillämpning.

Först djurens diätiskt tid som primärns hvar och hvar
tid räknades i veckor = nor. Krimen var i "de måne" även
"di uttälles norma" = de första veckorna då inte syntes i

da jagan för att lyfte kinnade uppstå var störst, senare var
hem i de dröje "di riste norra", hon var "Truggäns" i gien
på di riste benen. Hon hade hal- badd när 20 veckor gån
i hade udgått vid 40. Om man glömt märks gar man
att på när hem brige i la ti. För när hade man en
qendringlig besikning stäpfr veckorhningen men dock
stöd på denna: En sugge gick lika länge undgissarna
som en nagel behörde att vaka fram. En skäre vid nagel-
fästet skulle alltså liksom vaka ut under samma tidrymd
ett märke som verkligen kommit i fråga, i tid man minns
som ännu lever hon i minnet.

Vad som annars menas med veckorhning kommer jag
ej annat än för veckorhningen i Mars:

Förste Fastan i Tor tar gjord äro för.

Andra Fastan i Tor triner tranan på skänker för.

Tredde Fastan i Tor ska di ha en middaftan på
bren så stor.

Di skulle man ha ettirskat i vinstskat kunde ta in brya.

Och: Denna näring av tredagars om den allmänne län i för i upskat på för denna ut.

ACC. N.R. M. 10206: 12.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

En skäntham tidsbestämning för något som aldrig
blir av var för: "De blev när den blev en månad i
Trällesbo-aftan."

Naturlig märken.

Någon viss dag för värbudet tycks man inte ha
haft här: tid som de gamla jag något känd. Tagit
hvarsin sin utan de rättade sig efter årstiden, tidi-
gare ett år och senare ett annat. Man bröjde värgängen
när tjälarna gått in jorden och denna tog den för på efter
"På me den lude stenen" om det var sol, i ti de.

När flytt för lanne tidigt blev det tidig vår i träd-
om. När de tidigt blev tidig vinter så, de med grön-
skans utveckling, för lanne tidigt blev tidig vinter.
Byggede skatan brist: tygg blev en regning sommar redet
torkele den för upp. Forallig, kalle emellan tid för att det
var tröstom den byggede lufft var sommaran skulle bli
regning för att ha brest skyddat mot regn, påstendena uti
enst varandra och vilket som är rätt vet jag inte men skat

kunde "spåvår" därnär var man säker, passade så inle den ene så
passade den andra, någon följde rätt.

Om siddde man när boktröven slog ut eller när korn-
lästnaden blommade men ättas (produktionen var så)
så för jorden redde sig oberoende av dagen fastän den
också lätte att om "Putrik skulle ättas paddra" efter
ansågs Tala vid att jorden av tre gånger i året komma igen
därifrån sådde man den först direkt på skerlingen. Riktigt
impost sådde gott korn i likaså tidig åker. När i
april var också bra: "April snö i så gott som jara-grö-
färgödet."

Om vädret under juldagarna kunde man sluta sig till
vädret under hela det kommande året, juldagens
väder blev jannari månads o.s.v. vad beträffar solken
tråk i november i västbitt i de dagar som motvänder
sommar i höst ges förbud om vad man hade att vänta
i man antecknade juldagens väderlek för att kunna
jämföra.

ACC. N:R M. 10206:14.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIVMärkesdagar.

Under julen fick ingen bringgärning och 6 nyårsdagar
 går man ogärna ut pengas eller gjorde annat som man
 ej ville göra hela året, men man räknade gärna pengas.
 Aske-onsdag och onsdagen före julk Trättade man inte
 då blev Trätten grå i jul, det skulle dagen förut "vita tista"
 då blev Trätten skinnande vit. Nästare omkring midsem-
 mar tog man in sina på bleken liggande säcken för då
 föll en påtande drog - minnerduggen som tröddes
 påte i förstär värmeder. Då samlade man i stället
 i kyrkogården drog i plogg som buddes ut där, den var
 ett botemedel mot allsköndes sjukdomar. 7 veckorna
 mellan julk i julkst och sk. "konarre-veckorna" gifte man
 sig inte då blev det bara bis i oöamje i äkter skapel
 Dagarna mellan palm söndag i julkdagar hade alla
 namn: Blå-måndag, vita-tist, aske-onsdag, skäu-
 Tiste. Då skulle man äta vit-skärfäster-kål som
 befriade kålsan. Den skulle kokas på tist i vis sorten

"kål" d.v.s. vis sorters grönt, jämst alla de kålarter man kunde uppbringa samt visande bannin. Dessutom tog man, undan för att jä måg rent något lite av annas spirande grönt. Man kunde i detta sammanhang citera bibelns ord: "Den där ipek är han ute kål" Lördagen - påskaften kallades skette-lönda. På lördagen åt man mjölgröt o något försenad: mat i dryck för barn ej då. De påskaften höll de rullekampanje på de utas något av på påskdagen, då gick man påsen - person.

I min barndom talade man mycket om "Folks kristiska dagar" som man antecknade efter uppgifterna i Tidningar- na o foljde med för att se hur de drog in. Högst i mågn urteke gång var torn därpå inte långt borta. Fast lördag o måndag var nöjesdagar då man åt påskloppbollar i lichte - tog ungarna i stog kasten ut i ma- nar. Sedan var under påskan alla nöjer bannlysta. "Faste lams gille" var påsklopp; omrigs skolan in i våra dagar.

5 måndager är barnens födelsdag.

Följer så här några uppgifter, de som jag kunnat få o antecknat efter min värfars Ola Perssons berättelser. Han var född i Gärdesten 1855 o dog i Svensborg 1939 o efter min mor Klara Bergkvist Persson i Pernery 1847 o död där 1926.

Jarmari: Kunt: Då kunde man jula ut o man kunde öppna dörrar o vifta ut den med en handduk innan man sätter upp väven som tegits ut för julen eller åter tog in spinnrocken. Ett skämt av hemma men det som nog hade tradition bakom sig.

Sträfsen berättade att man då kunde säga "botbe" för varann men benämningarna. Folke gubbe hade han aldrig hört o heller kom han säkert illig om det var om Kunt eller doger därpå. Då hade han en morgon om Kunt? När han var 26-27 år gammal fått en botbe = en uppklädd kalmar dricka i samman när han på morgonen öppnade sin stugdörr. Den var i rugg inställd i fristugan.

en nägon skämtsam bekant just så att den skulle falla i
 samman på den som först steg ut. När han så kom
 ut stod grannen utanför sin stuga & han berättade
 honom det gällande för honom, att han fått en bobbe. Gran-
 nen gick viligt därut mer samtidigt därmed kunde
 värfas be honom stiga så långt ut att han kunde
 ta en titt uppåt sin egen takås, där det hade bobbe
 stått runt i hundra år. Där hade man troligtvis haft
 bäst dörrar & dörrar placerat bobben där. Numera fyller
 i samband därmed stället kan sig som nämnt helt oför-
 stående inför, men kanske kan det ha varit betydligt
 redan då, men bobben förflyter som skönt om kring
 februari. Om kyrkodelsmässan = "kyngjelmässan" i slutet
 men "kyngjelmässan - kunde" = vinter med snö & gränder
 den kunde komma före eller efter kyrkodelsmässan men kalla-
 des ändå så. Då skulle man också ha kallat an för-
 ret i hättan "bjullned" = vedbranden, ved & tross, igen om
 man skulle komma vid sig tiden fram, "vinter va kalgan".

ACC. N:R M. 10206:18.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

vad beträffas förnödenheterna så dessa slaga man gjorde till
övnings- över hem då stod till med det.

Om Blaciens skulle man lägga ut en kalm viska. Blästa
den bort räckte fördes till, blev den liggande som det
var lugnt då) gick man till in den igen för den term att
behövas, det räckte inte till. Blaciens skulle alltså
vara en blåvädurs-dag.

Petri Cathedra, Petrus kättred eller Pär som den hade stå
man hade betydelse därför att det från den dagen tredje
tiden mycket underifrån som ovanifrån. Åska vid
dessa till biddede också att gott är.

Vid Skattias gick "gäsen stämpas" d. v. s. då bröjde
gässens parning ö det bröjades livas i naturen.

Om Justhagen är förut nämnt, vill därför endast återge
ett skämt samt uttryck som brukats: "De e justelams-
trida på månda"; till med det förut citerade: "en må-
nad till Tullebärens öftan". Det var kallt som en mindre
kyl som räckte för m. lördag till måndag.

ACC. N:R M. 10206:19.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Mars. Om Torsdagarna: Tor är förut nämnt i följande
hos dem var lika innan det område jag o de gamla vän
skönt till. Men iakttag reglerna o lade sig i dags ljus
första Torsdagar: yttre män slutade att arbeta vid ljus
och man följde denna regel ännu: min ungdom även om
man då inte frågade den var dagen gått till ända.
Ett vätecken i medio av Mars, dagens namn har jag
aldrig hört nämna, var att "vivan skulle ha det
kull i kala Tor." Vid vårdag jämningsenormade
det lika så vid höstdagjämnungen.

Vårfrudagen = Före - da. Skatten till Vårfrudagen =
Före - natt var en kristen natt, för då skulle den
fyrar 40 nätter dräpna, kula vinen alltså.

April. Om Petrus skulle ätorna paddra = säs, varm
då som förut nämnts motsägarde uppgiften finnas.

Tycke = Tyge. Tycke jag mig dunkelt minnes att jag
hört de gamla nämna som en ofruddag, vet ej säkert.

Vallbous aftan Färdes majbröl en red som verklig.

skall ha iakttagit den enligt värfans uppgift så
brutna ungdomen: Gärdslov; hans ungdom de här
var med o det var gammal sed, men han det en del av
varit bortlagt liksom majstungen det som tycks ha
följt den andra sedan är men varit mer allmän
en väsen. Drängarna gick ännu i min mors ungdom
på 1860-70 talet omkring; gärdarna o yngre majvisan
de yngre "ekaj" i by. I äldre tid hade visan en religiös
innehåll den om en bön till Gud om en gott till just det
nog ej tråkigt mycket dämpat sedan drängarna fått några
repas i sig, mot slutet av vandrigen blev det ganska intet
mycket med andakter när de yngre upträdde: "Var oss
allom nådig Gud med gärlige eller: "Gläd oss Gud med
en så gottlig sommar". Bättre stämde den yngre: Som-
maren är gottlig för ungdomen. Fjärde versen var ja förmod-
ligen en tack för den gåva av egg o fortning man fått (mycket).
Tack man intet yngre den skatte versen: "Ligg i ligg i en
ladd stund till lappor o lus di asar di ud - - - -"

lun i februari. Ycket viden i chass. Full viden i April
i opalittigt viden i maj.

För Juni minns jag inte bestämt. Men jag tror något
är det så länge sedan att det är bortglömt, förälskas min-
des inte i nummer i det lönligt att den röke efter något
hithörande alla de gamla års böcker & det är tack vare
varför jag vet vad jag vet. Jag gick neder till bode
igenom den gamla almanackan med honom & då fick jag
boka vad jag tror ruddelar, något dämpare visst ej var
han som var född 1855 i hade rätt minne & grumlat & var glad
att få berätta om det gamla.

Jag minns att man kan kunde säga: "Ja & de Bonifa-
cius men om den nämnde något Tecken i samband dämpad
eller endast nämnde namnet dämpa att det var lastigt
minns jag ej. Ovan med Pauli dag var det något
mer om det var vackert viden man de ville ha eller det var
något annat minns jag. Jag nämner detta dämpa att om
det finns uppgifter om dessa dagar från annan ort kan man

ACC. N:R M.10206:23.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

vetu att det varit så även här.

Rörliga märkes dagar. Om fastlagen är förut nämnt
Efter fastlagsmåndag var hela fastlagsveckan en allmän
tid då inga uppgifter förkom i man gick warthladd
till kyrkan. Helti himmelsfärdens dag i Pingst därmed
gick den kyrkliga delvis ståt tillbaka för det världsliga
arbete i naturen lockade för som nu.

Böndegarna = brunnedarna i de mindre helgdagarna
s.s. Hyrdelsmässdagen, Maria bebödelens dag i Tufaldagarna
måndag till till förmer är vanliga söndagar så beträffa
de maten. Bruna bönder hörde böndagen till - "brunn i brunne
de" - en sammansättning liksom Petrus i پدر.
Ej till hörde till alla bönder i små helgdagar o böndagar
kyrkjelmsse - gridd o brunnedar - gridd. j.m.f. jula gridd.

Juli 9 juli kom framtimmens veckan då man tog
för givet att det skulle regna i rättide rätt arbete där-
efter - "framtimmer kan aldrig bli till" - lätta det gån-
ska försmedligt "Magitta jura i mudderna" o det blev

ACC. N:R M. 10206:24.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

ingen bärna i dem i "Maline va alltid godel-den bälafäri"
i så va de lula ras. Regioch det Spjorvaredagen blev det
regn & vacker dänfen, en regnig höst alltså i man blev
verkligan redständ om den gick in med regn i min
min barmom eller så länge nammu jamu i alina nacher &
de gamla hade även redan alltid dagen i minna & ga att lap.
Alomassebrögen var en kritisk tidpunkt i så mätte
att det då kunde vara smitt med allt som hade med
livets milstolpe att göra. En vacker dag till den 14. augusti-
mässen alltså. Den magra tiden kunde bräva när Trinitatis an-
gick ingi.

Augusti. Regn på Petri fäng var en bekräftelse på
Spjorvare-dagens väderlek då även det vidade en
regnig höst, var den dänmat blev hade man något
hopp även om Spjorvare-dagen varit. Om Sam. Lars. de
men jag undast hört att kycklingen som kläcktes då som
att växa lika frut som de var kläckta & blev duktiga vä-
pare & så var det en milstolpe i tidshjringen under den tra-

issa delen av året. "De va om farbrors da" hette det äro om
man ersåg en härymd ur en hel mäsad bring den dagen.
Om Bartolemeus väntade man blåsväder, då skulle
fruktet blåsa ner det byg man för givet men det betröde
inte komma precis på dagen utan flera dagar före eller
efter det var ändå Bartolemeus-vär.

Från September känner jag inte utom vad som fr-
at märkts om Torsmassan då valarna flög runt öarna
i så gamla skickjils-da (också en hälsplats i Tiden) då
hjämnade Cyttis plats.

Från Oktober ingenting alls.

November som skiljelagadagen är av de minsta helg-
dagarna i som tiden som de, man kände den litet som
lite lugnare. Jag minns också att man gav akt på
vädret då man vad de betydde än givet, en riktig blå
dag hade något att vänta om det minns jag. På kom då
Måntens da och tåffensaften. Den var man alltid först som
en profus lugnare dag, man arbetade som vanligt men hade

mycket närskilt i matning dock fanns det som visst inte all-
mänt på gäststeln. Glad man gäst stekt färdig de just vid
mättens tid, då var de fullgoda redan de först ströket
vare - plöcket speltid i åkrarna. Gässer saltades smaka
färdig de som ej såldes i staden, gäststeln kunde hushållerna
o de rika bönder som ville ha lite av dem. Bland ingifta
i präst/amtet eller från bonde hem utgånga präster eller
andra lärda som man många ställen att anamma redan
från andra ständ. Bonden o husmannen som var skedd
av andras red stekt i regel inte kött, man kokade o salt-
ade. På gässens kalas, vingar o bröst som skildes ifrån
vid saltningen kokade man soppa o la de in köttet.
mycket spelt som bildade gale det kokades för gäsa-
rytta o det var kalas mat vid mättens tid, ~~frästa~~ ^{brösten}
av gäsen köptes o användes som pålägg vid kalas.
Liderna ut spelt o. s. s. endast saltade i kött eller kokade
till potatis, vanlig mat. Glad man inga gäss hade
man i regel ändå bättre mat än vanligt vid okänt.

ACC. N:R M.10206:27.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

lörda"- soppa eller stedsfiska = lufffisk o gröt eller något
enklare men dock bättre än vanligt.

Om Anders dagen bette det: Om Opas braskar
elskar jul. Men gar allt dämpa i slag det är någon
gång varit det yttuligare tilltän, det var så.

December har inte vad jag vet här haft några
särskilda märkesdagar. Men kunde lägga fisken
i blöt skina-dagen men det har inte här haft några all-
män tradition bak sig dämpa att man har bland all-
tingen i regel haft soppa på fisk o kött an julgrisen
på julaften i äldre tid i fisk o gröt först på nyårsaftn.

Om Lucia har jag hört att man kunde stöpa jultjusen
då nog en samman stäkning Lucia - ljus liksom Petrus-
kudda, men att man absolut skulle stöpa ljusen den
dagen har jag aldrig hört whom tror förstås om att det
gjorts jämt när man i äldre tid stöpte ljus prundvis i
slukade juren udan i slutet av oktober eller början av
november. Något Lucia firandet som i våra dagar

frukna aldrig här i för de äldre än det alldeles påmunda-
de var det inga andra märkes dagar jag varit näm-
nas mer än lillejulaften, det var dagen före julleften
då man dan före-dan före - - räknade man inte
här, det var "juleftan", "lillejulaftan" & "dan före-
lillejulaftan" & "dan jän dan jän lillejulaftan" längre
sträcker man sig inte, men det var lillejuleften som
vid denna räkning var slutpunkten i ej juleften
som nästjulett kom efter i benämningen. Därför
var här okänt, doppet i gyltar lika så, om soppan
som var fet var en uthovning det är omöjligt att säga
det kan ju förfalla så.

Så kunde man i går denna ha särskilda dagar som kunde
nånnas efter almsedevan för rysserna, Toast dakt
bröd & bak till jul men tulet av detta har blivit
bort i minnet hos den generation som nu är.

Det är inte mycket som här kommit fram av det mysket
som en gång varit, men det både som jagas kom 1938.
Månsens sista är.